

# Persoonlijke en praktische vorming / Mentoraat

## Persoonlijke en praktische vorming

In de opleiding wordt naast de wetenschappelijke toerusting ook aandacht besteed aan de praktisch-geestelijke vorming van de studenten. Het onderdeel persoonlijke en praktische vorming is de concretisering van dit laatste. Concreet betekent dit dat beroepsmatige, praktisch-geestelijke en persoonlijke vorming aan elkaar worden gekoppeld.

Doel van het vak 'persoonlijke en praktische vorming' is

- het gestructureerd werken aan de persoonlijke en geestelijke ontwikkeling;
- het aanleren van vergadertechniek, gespreksvaardigheden, leidinggeven, timemanagement, communicatievaardigheden, conflictbeheersing e.d. Deze vaardigheden staan in relatie met de praktijk en de persoonlijke begeleiding.

Naast de colleges die in het kader van de persoonlijke en praktische vorming gegeven worden, voert de student regelmatig gesprekken met zijn *mentor-hoogleraar/U(H)D* (MH) en de *persoonlijk begeleider* (PB).

De onderwerpen waarover de student met de MH spreekt zijn: pastorale begeleiding, leven met de Here, motivatie m.h.o. op de toekomst.

In het gesprek met de PB wordt gesproken over de onderwerpen die op de colleges aan de orde komen als ook over integratie op persoonlijk niveau van spiritualiteit, overtuigingen en vaardigheden, het ontwikkelen van een persoonlijk ontwikkelingsplan en de studievoortgang. Met het laatste begint elk gesprek.

Onderstaand schema geeft aan in welke fase van de studie de onderdelen van persoonlijke en praktische vorming aan bod komen. Als onderdeel van de colleges, die de vorm van werkcolleges hebben, gaat de student verwerkingsopdrachten uitvoeren, waarop hij feedback van de docent of de PB ontvangt. Van elk gesprek met de PB wordt door de student een reflectieverslag geschreven t.b.v. het portfolio. De gesprekken met de MH en PB zijn een verplicht onderdeel van het curriculum.

Onderstaand schema kan gezien worden als een model dat op punten nog meer specifiek ingevuld kan worden.

### Afkortingen:

MH = mentor-hoogleraar

POP = persoonlijk ontwikkelingsplan

PB = persoonlijke begeleider

pf = portfolio

Blok	A-jaar	B-jaar	C-jaar	D-jaar	E-jaar/ Ma II	Ma II
<b>1</b>	- Colleges time-management, studievaardigheden - Gesprek PB: Kennismaking Motivatie	- Colleges manifesteren en verbinden, gesprekstechniek - Gesprek PB Eerste aanzet POP	- Colleges Leidinggeven & ambten	- Colleges vergadertechniek	- Intervisie-gesprek met jaargenoten - Stage catechetiek	- Supervisie naast Gemeentestage
<b>2</b>	- Colleges beroepsbeelden en competenties Gesprek MH	- Colleges Kernkwaliteiten en meervoudige intelligentie	- Colleges samenleven en samenwerken in de gemeente - Gesprek PB	- Colleges groepsdynamica en generatieinvloeden - Gesprek PB	- Intervisie-gesprek met jaargenoten - Stage catechetiek	- Supervisie naast gemeentestage - Gesprek PB facultatief
<b>3</b>	- Colleges leerstijlen i.c.m. reflecteren Gesprek PB	- Colleges Ouder-Volwassene-Kind - Gesprek PB	- Colleges Feedback geven en ontvangen, grenzen	- Colleges ?? - Gesprek MH	- Intervisie-gesprek met jaargenoten - Gesprek MH	

			stellen - Gesprek MH			
4	- Colleges reflecteren + POP	- Colleges invloed hebben en macht uitoefenen	- Colleges Conflicten en analyseren eigen stijlen - Gesprek PB Bijgesteld POP	- Colleges Beroepsbeoefening naar - Gesprek PB: Voortgangsgesprek op basis van POP	- Intervisie-gesprek met jaargenoten - Gesprek PB facultatief	- Gesprek PB

*Persoonlijk ontwikkelingsplan (POP)* geeft inzicht in wie de student is, wat hij wil, wat hij kan > 3 kernvragen: wat ga ik leren, hoe ga ik dat doen, hoe gaan we na of het doel bereikt is?

#### *Integratie gesprekken MH en PB*

In het voorgestelde model wordt de student zowel door de MH als de PB begeleid. De PB integreert wat vanuit de gesprekken met de MH ingebracht wordt, al zal dat afhangen van hoeveel de student daarover wil vertellen. Indien dat gewenst wordt, kan in overleg met de student informatieoverdracht over de student plaatsvinden tussen de MH en PB.

#### *Vak 'persoonlijke en praktische vorming'*

Het vak 'persoonlijke en praktische vorming' bevat zowel werkcolleges als gesprekken met de MH en PB en de vorming van een portfolio. In de bachelor wordt in nagenoeg elk collegeblok 2 of meerdere college-uren verzorgd. In de master ligt het accent meer op begeleiding door middel van (intervisie/supervisie)gesprekken. Er zullen dan minder colleges gegeven worden. Voor informatie over de inhoud van het portfolio zie men het gestelde onder het kopje portfolio.

## **Begeleidingsgesprekken**

#### *Mentor-hoogleraar/U(H)D*

Bij aanvang van zijn/haar studie krijgen de voltijd studenten een hoogleraar of universitair (hoofd)docent als mentor toegewezen. In principe blijft deze gedurende de hele studie zijn/haar mentor. De gesprekken met de MH zijn georganiseerd volgens het huisartsenmodel. Na een eerste geplande kennismakingsgesprek, ontvangen de studenten jaarlijks een uitnodiging voor een gesprek, voor zover de student dat op prijs stelt. Daarnaast kan de student zelf een gesprek met de mentor aanvragen.

Voorafgaand aan het mentorgesprek levert de student bij de mentor een beknopte omschrijving in van de studievoortgang en van ontwikkelingen in zijn/haar geestelijke leven. Daarbij kan o.a. gebruik gemaakt worden van tentamenresultaten, eerder ingeleverde omschrijvingen ten behoeve van mentorgesprekken, ingeleverde preekvoorstellen en stageverslagen (zie punten 'inhoud portfolio'). Tevens denkt de student na over mogelijke onderwerpen waarover hij/zij tijdens het mentorgesprek wil spreken. Na afloop van het mentorgesprek vult de mentor, in overleg met de student, het gespreksformulier in, dat bewaard wordt in het portfolio van de student en kan dienen ter voorbereiding op een volgend gesprek.

#### *Persoonlijk begeleider*

Gedurende de studie heeft iedere student twee keer per jaar een gesprek met de persoonlijk begeleider van de studenten. Ter voorbereiding op deze gesprekken ontvangt de student een aantal vragen met het verzoek schriftelijk op deze vragen te reageren en aan de PB op te sturen. Na afloop van het gesprek schrijft de student een kort reflectieverslag dat aan het portfolio wordt toegevoegd.

#### *Richtlijnen voor de gesprekken*

Een belangrijk thema bij de gesprekken met de MH en zeker de PB is de studievoortgang van de student.

Voor bijna alle studenten is de studie theologie een kwestie van roeping van de HERE. Voor velen is echter niet goed duidelijk tot welk werk de HERE roept. Daarom is het goed dat, met name in de gesprekken met de MH, gevraagd wordt of er duidelijkheid is of komt; of de student merkt hoe de Heilige Geest wegen opent en afsluit.

Nauw hiermee verbonden, is de vraag naar de geloofsontwikkeling. Veel studenten krijgen in de studie in meer of mindere mate met een crisis te maken. De vele opvattingen van filosofen en theologen waar ze mee te maken krijgen, vormen een aanslag die bij sommige studenten behoorlijk schade aanricht. Geloof ik eigenlijk wel? Geloof ik niet verkeerd? Dit punt moet in een gesprek met de MH aan de orde komen, waarbij de vraag naar geloofsverdieping, van het leven met de HERE, steeds weer terug moet komen. Er zal concreet gevraagd worden naar het gebedsleven en de persoonlijke omgang met de Schrift.

De persoonlijke ontwikkeling is onlosmakelijk met het voorgaande verbonden. Dat geldt zeker voor de vele jonge studenten. Er kan door de PB o.a. gevraagd worden naar het zelfbeeld; wat vind je bij jezelf positief en negatief; zijn er dingen die je bij jezelf graag anders zou zien en werk je daaraan? Op deze wijze kan het gesprek het werken aan een beroepshouding en het ontwikkelen van competenties bevorderen. Daarbij dienen de geformuleerde vaardigheden in het POP als uitgangspunt gebruikt te worden.

Er is een tendens om - zowel wat betreft de studie als het uit te oefenen beroep - meer over de werkdruk dan over de werkvreugde te spreken. De vraag of de studie ook plezier oplevert zal daarom ook aan de orde komen. Echter ook de vraag of het besef er is dat het werk in Gods Koninkrijk offers vraagt.

## Portfolio

Als ondersteuning bij de begeleiding van de studenten bij de ontwikkeling van hun academische vaardigheden en hun geloofs- en persoonlijke groei wordt een portfolio gebruikt. Een portfolio is een dossier waarin de student 'bewijzen van kunnen' opneemt, in dit geval 'blijken van geestelijke en persoonlijker groei'. Het vormgeven van het portfolio kan de student stimuleren in een bewustwordingsproces ten aanzien van geloofsbeleving, geloofsgroei en persoonlijke ontwikkeling. Dit alles steeds onder *begeleiding* van de mentor en persoonlijk begeleider. Het portfolio vervult daarmee een centrale plaats in het mentoraat en het vak persoonlijke en praktische vorming.

### *Inhoud portfolio*

Het portfolio voor de geestelijke instelling en persoonlijke ontwikkeling wordt met de volgende reeds bestaande onderdelen gevuld:

#### *Voor alle studenten:*

- De preekvoorstellen en meditaties die geleverd worden in het kader van het vak praktische homiletiek;
- Het beoordelingsverslag/evaluatie in het kader van het keuzevak praktijkoriëntatie en catechetiek;
- Voorbereidingspaper en verslag van de mentorgesprekken (aan de hand van het huidige standaardformulier);
- Reflectieverslagen en uitwerkingen van de opdrachten in het kader van de persoonlijke en praktische vorming;
- Het (bijgewerkte) persoonlijk ontwikkelingsplan;
- De beoordelingen van de presentatievaardigheden.

#### *Extra voor admissiale studenten:*

- De preekvoorstellen die geleverd worden in het kader van de kritiekcolleges;
- De evaluatieformulieren van de kerkenraden over het voorgaan van de admissiale studenten;
- De evaluatieformulieren die de student zelf invult over het voorgaan in de kerken;
- De beoordeling gemeentestage van de stagegemeente;

### *Procedure*

De onderdelen van het portfolio worden verzameld en bewaard op het secretariaat (in een van de student persoonlijke map) en de MH ter hand gesteld bij elk mentorgesprek, zodat het daar met de student besproken kan worden. De student ontvangt desgewenst een kopie van de formulieren voor een eigen portfolio.

Het portfolio helpt de MH en PB bij de begeleiding van de student. Eventuele problemen kunnen door de mentor in een vergadering van het college van hoogleraren aan de orde worden gesteld

en/of doorgesproken worden met de curator-begeleider. De mentor kan echter niet verantwoordelijk worden gesteld voor het niet signaleren van bepaalde problemen. Het portfolio is een verplicht onderdeel van het vak 'persoonlijke en praktische vorming'.

#### *Juridisch aspect*

Het portfolio is eigendom van de student en de verantwoordelijkheid voor het dossier ligt bij de student, de PB en de MH. Als de student niet expliciet bezwaar aantekent, geeft hij/zij daarmee toestemming dat het portfolio bewaard wordt op het secretariaat. Voor admissiale studenten betekent dit ook dat de inhoud van het portfolio kan worden gebruikt voor het advies inzake beroepbaarstelling.

Naast de student, kunnen alleen de MH en de PB het portfolio inzien, en tevens de curator-begeleider als het een admissiale student betreft. Beëindigt de student zijn/haar opleiding, dan wordt het nog enkele jaren bewaard t.b.v. de onderwijsvisiteatie om daarna vernietigd te worden. Wil de student het portfolio toegezonden krijgen i.p.v. dat het wordt vernietigd, dan kan hij dat bij het secretariaat melden. De admissiaal student kan het portfolio desgewenst gebruiken bij het mentoraat dat hij krijgt in een gemeente.

## **Studentenmentoraat**

De TUA kent geen studentenmentoraat. Bij de aanvang van de studie kan een student desgewenst aangeven graag begeleid te worden door een oudere student. In overleg zal dan een oudere student gevraagd worden als studentenmentor op te treden.

Door de kleinschaligheid van de TUA en de hulpvaardigheid van de TUA-studenten mag het niet moeilijk zijn om zelf als jongerejaars aan ouderejaars advies te vragen over tentamens, hoe het beste aantekeningen te maken tijdens colleges, hoe aan samenvattingen te komen, de aanschaf van boeken, het kopiëren e.d. Voel je daarin vrij. De ouderejaars zullen graag adviseren.